FØROYAR / FORNFRØÐI

Svørðknøtturin úr Tjørnuvík

Møguliga av Bretsku Oyggjunum og úr 11. ella 12. øld

Funnin av Jan Hammer Egholm 29. oktober 2022
Allar ljósmyndir: Jan Hammer Egholm

Varðveitta síðan hevur eina stóra bungu í miðjuni, tvær minni í hvørjari síðu og eitt breitt, bogað band niðast. Metingin av, hvat gripurin er, og hvussu gamal hann er, er fyribils. Mynd: Jan Hammer Egholm.

Tann 29. oktober 2022 fann Jan Hammer Egholm henda gripin við einum málmleitara í Tjørnuvík. Stutt eftir sá Tomáš Vlasatý uppslagið hjá Egholm á Facebook við myndum av svørðknøttinum og kom við einari meting. Men hví er onnur breiðsíðan opin, og hvat kann hon siga um gerðina? [14, 17]

Eftir at hava sæð myndirnar hjá Egholm metti Vlasatý, at talan er um eitt frábrigdi, sum fellur uttan fyri flokkingina hjá Petersen og varð gjørt á Bretsku Oyggjunum. Hansara persónliga meting av aldrinum bendir á 11. ella 12. øld, umleið ár 1000–1200. Metingin byggir á myndir, ikki á eina kanning av sjálvum gripinum. [17]

Tað, sum vantar, kann vera lykilin til at skilja gripin.

Metingin hjá Vlasatý stutt eftir fundin

Sambært Jan Hammer Egholm kom Vlasatý við hesi viðmerkingini stutt eftir fundin 29. oktober 2022, tá ið hann hevði sæð myndirnar í Facebook-uppslagnum. Nágreiniliga dagfestingin á viðmerkingini er ikki upplýst. [17]

Viðmerkingin í føroyskari umseting:

> *«Lat meg siga tær, at hetta er ein bólkur, sum fellur uttan fyri flokkingina hjá Petersen. Hetta frábrigdið varð gjørt á Bretsku Oyggjunum, og mín persónliga meting er, at tíðarfestingin bendir á 11.–12. øld.»*

Upprunaligi enski orðaljóðurin, sum Egholm hevur latið til greinina: [17]

> Let me tell you this is a category that stands outside the Petersen typology. The variant was made in British Isles, my personal guess is the dating points to 11th-12th c.

Hvør er Tomáš Vlasatý?

Tomáš Vlasatý er høvundur og ritstjóri á Project Forlǫg, einum nettíðarriti um gripir úr tíðligari miðøld og søguliga endurgerð. Hann hevur millum annað skrivað greinina «Bronze Anglo-Saxon Sword Pommels» (2018), sum er beinleiðis viðkomandi fyri spurningin um flokkingina av hesum gripinum. [18, 19]

Útgivna greinin gevur samanberingargrundarlag. Tað eru tó samskiftini við Egholm, ikki greinin á netinum, sum eru keldan til meting hansara av júst svørðknøttinum úr Tjørnuvík.

Hvat sigur metingin?

Metingin gevur grund til at leita eftir samanberingargripum av Bretsku Oyggjunum, serliga úr 11. og 12. øld. Orðini «mín persónliga meting» eru avgerandi: tíðarfestingin er eitt fyribils boð, ikki ein neyvt staðfestur aldur. Tíðarskeiðið røkkur frá seinnu víkingatíð inn í miðøld. [17]

Vlasatý viðmerkti eisini, at holið niðast sást og var væntandi. Tað verður viðgjørt saman við nærmyndini niðanfyri. Sitatini staðfesta tó ikki málmblandingina og greiða heldur ikki frá allari opnu breiðsíðuni. Hetta eru viðmerkingar til myndir, ikki ein kanningarfrágreiðing frá savninum. [17]

Fundurin, fráboðanin og bíðitíðin

Jan Hammer Egholm fann gripin og hevur eisini tikið allar ljósmyndirnar í hesi greinini. Frásøgnin um fundin, fráboðanina og handanina byggir á hansara upplýsingum. [14]

Tjóðsavnið fekk boð eftir umleið eitt korter

Sambært Egholm fekk Tjóðsavnið boð um fundin umleið 15 minuttir eftir, at gripurin varð funnin. Seinni varð svørðknøtturin handaður savninum til kanningar. Nágreinilig dagfesting fyri handanina er ikki upplýst. [14]

Støðan 6. september 2026

Egholm upplýsir, at Tjóðsavnið enn ikki hevði kannað svørðknøttin 6. september 2026, næstan fýra ár eftir, at hann varð funnin. Hetta er frágreiðingin hjá finnaranum. Í sambandi við hesa greinina er tað ikki staðfest við óheftari kanning, hvat savnið hevur gjørt í málinum. [14]

Eitt 3D-líkan er ikki tað sama sum ein kanningarfrágreiðing. Skráseting, faklig eyðmerking, varðveitingararbeiði og evnisgreining eru ymiskar uppgávur. Metingin hjá Vlasatý byggir á myndirnar og er gjørd uttan fyri savnið. Hon sigur ikki, hvørjar kanningar savnið hevur ella ikki hevur gjørt. [17]

Hví hevur ein skjalfest meting týðning?

Í Føroyum eru nógv fornfrøðilig prógv um búseting og virksemi í víkingaøld. Útgivin gransking lýsir millum annað fornminni í Kvívík, á Toftanesi og á Sandi. Tjóðsavnið hevur eisini lýst víkingaaldargarðin á Toftanesi. Hetta er fornfrøðiliga høpið, sum møguligi svørðluturin úr seinnu víkingatíð ella miðøld skal kannast í. [15, 16, 17]

Egholm sigur, at eftir tí hann veit, eru eingi onnur vápn úr víkingaøld skrásett sum funnin í Føroyum. Hetta er hansara fatan og ikki ein niðurstøða grundað á eina fullfíggjaða gjøgnumgongd av savnsskráunum. Áðrenn tað ber til at staðfesta, at hetta er fyrsti vápnafundurin av hesum slagnum í Føroyum, má hetta kannast í savnsskráum og útgivnum frágreiðingum um fornfrøðiligar útgrevstrar. [14]

Verður eyðmerkingin staðfest, kann gripurin gerast eitt týðandi ískoyti til vitanina um vápn í Føroyum í tíðligari miðøld. Metingin hjá Vlasatý um 11. ella 12. øld merkir eisini, at bæði aldurin og savnsskráirnar mugu kannast, áðrenn gripurin verður nevndur fyrsti vápnafundurin úr víkingaøld. Ein skjalfest meting er framvegis avgerandi. [14, 17]

Hvat er hetta fyri ein gripur?

Ein svørðknøttur er ein lutur í endanum á svørðhandtakinum, mótsatt blaðnum. Her er avgerandi at siga «partur av einum svørðknøtti»: gripurin kann vera ytri parturin av onkrum, ið upprunaliga var sett saman av fleiri lutum.

Á varðveittu síðuni er ein stór bunga í miðjuni, ein nakað minni í hvørjari síðu og tvær uppaftur minni ytst. Niðan fyri tær er eitt breitt, bogað band. Tað er henda samansetingin, ið gevur grund til at bera gripin saman við lutir á svørðum úr víkingaøld og tíðligari miðøld.

Bandið eigur at verða kannað eins gjølla og bungurnar. Ein sjónlig linja skilur partarnar sundur, men hon prógvar ikki, at talan er um tveir leysar lutir, ið eru settir saman. Hon kann vera prýði á einum luti, sum er stoyptur í einum, ella markið millum tveir samansettar partar. Tæring kann eisini gera hetta serkennið trupult at tulka. Myndirnar geva ikki svar upp á hetta.

Eisini síggjast smá, óreglulig hol, grønir blettir og gulbrún øki. Hetta sæst á myndunum, men orsakirnar og evnissamansetingin eru ikki staðfestar. Hvørki áskrift ella ávísur prýðisstílur kann eyðmerkjast við vissu út frá hesum myndunum. [13]

Hvussu gamal kann hann vera?

Vlasatý metir fyribils aldurin til 11. ella 12. øld, umleið ár 1000–1200. Hann ger sjálvur vart við, at hetta er hansara persónliga boð út frá myndunum. Talan er ikki um eitt ávíst ár ella endalig árstalsmørk. [17]

Svørðknøttarnir úr Fetlar og Sheepy eru tíðarfestir til umleið ár 900–1100. Dømini úr Skeffington og Solihull hava eldri tíðarfestingar. Hóast teir hava ávís felags eyðkenni við gripin úr Tjørnuvík, ber ikki til at flyta aldur teirra beinleiðis yvir á hann. Samanberast má eisini, hvussu gripirnir eru gjørdir og festir. [1–4]

Svørðknøttar við bungum fóru heldur ikki úr nýtslu eitt ávíst ár. York Museums Trust tíðarfestir Cawood-svørðið, sum hevur ein knøtt við fimm bungum í víkingasniði, til ár 1080–1120. Tilfar og gerð eru ikki júst tey somu sum í gripinum úr Tjørnuvík. Dømið vísir tó, at eitt snið, ið minnir um víkingaøld, ikki í sjálvum sær gevur eina neyva tíðarfesting. [5]

Vlasatý sigur beinleiðis, at bólkurin fellur uttan fyri flokkingina hjá Petersen. Tí verður gripurin ikki nevndur Petersen-slag L ella settur í ein annan bókstavabólk. Í grein síni um stoyptar anglosaksiskar svørðknøttar viðger hann skyldar trupulleikar við flokking. At gripurin fellur uttan fyri skipanina, merkir ikki, at eingi sambærilig dømi eru kend. [17, 19]

Ein hóskandi fyribils lýsing er: «Partur av einum svørðknøtti, sum Tomáš Vlasatý knýtir at einum frábrigdi av Bretsku Oyggjunum uttan fyri flokkingina hjá Petersen; av honum fyribils tíðarfestur til 11. ella 12. øld.» Tíðarfestingin snýr seg um, nær gripurin kann vera gjørdur, ikki nær hann varð mistur ella kom í jørðina. [17]

Hvar kann hann vera gjørdur?

Sambært Vlasatý varð hetta frábrigdið gjørt á Bretsku Oyggjunum. Talan er um eina fakliga meting út frá myndunum, ikki eina staðfesting av einum ávísum framleiðslustaði. [17]

Myndin frá endanum vísir, hvussu tjúkkur gripurin er, og hvussu rundaðu bungurnar standa fram. At tveir gripir líkjast framanifrá, er ikki nóg mikið til at staðfesta, at teir eru gjørdir á sama hátt. Mynd: Jan Hammer Egholm.

Vlasatý nevnir Bretsku Oyggjarnar, men einki neyvari framleiðslustað. Tí er ikki grundarlag fyri at knýta gripin at Onglandi ella einum ávísum býi. Heitið «angloskandinaviskt» kann nýtast um skyld snið og handverkssiðir, men sigur ikki, hvør tjóðskapur eigarans var, ella hvør gjørdi svørðblaðið, sum vantar. [6, 17]

Samanberingin við Fetlar er serliga áhugaverd, tí hon vísir, at ein svørðknøttur av líknandi sniði og tilfari eisini er funnin í einum øðrum oyggjasamfelagi í Norðuratlantshavi. Hon prógvar ikki, at gripurin úr Tjørnuvík er komin higar um Hetland, er gjørdur eftir sama handverkssiði ella hevur fylgt einari ávísari siglingarleið. [1]

Tí hevur tað eisini týðning at kanna gripin frá síðuni. Tveir gripir kunnu líkjast framanifrá, men hava ymiska tjúkd, ymiskan boga niðast og vera festir á ymiskan hátt. Ein haldgóð samanbering má greiða frá hesum mununum, ikki bert leggja tvey krúnulíknandi snið lið um lið. At álítandi mát vanta, avmarkar samanberingina munandi.

Metingin er sostatt, at frábrigdið helst stavar av Bretsku Oyggjunum, sambært Vlasatý. Enn er ókent, á hvørjum verkstaði hann er gjørdur, nágreiniliga hvar tað var, og hvussu hann kom til Føroya. Viðmerkingin snýr seg um knøttin og sigur ikki, hvar blaðið varð gjørt, um tað hevði áskrift, ella hvør smiðurin var. [17]

Hví er onnur síðan opin?

Opna baksíðan er stóri spurningurin. Holrúmið tykist vera opið tvørtur um eina breiðsíðu, ikki bert í smala neðra kantinum. Tað, sum gripurin stendur á, er eitt nútímans amboð og ikki partur av einum gomlum svørðhandtaki. Mynd: Jan Hammer Egholm.

Viðmerkingin hjá Vlasatý um, at holið sást og var væntandi, snýr seg sambært Egholm um holið niðast. Hon eigur ikki uttan víðari at tulkast sum ein frágreiðing um alla opnu baksíðuna. Myndin her tykist vísa eitt munandi størri op tvørtur um eina breiðsíðu. Frágreiðingarnar niðanfyri eru framvegis møguligar tulkingar, ikki niðurstøður staðfestar í sitatunum. [13, 17]

At ein svørðknøttur er holur innan, er í sjálvum sær ikki óvanligt. Kendir gripir úr tíðligari miðøld vísa, at ein vakurt gjørdur málmlutur ikki neyðturviliga var úr málmi heilt ígjøgnum. The Metropolitan Museum of Art skrásetir ein anglosaksiskan svørðknøtt úr seinna parti av 800-árunum við einari skel úr einari málmblanding við kopari uttan um ein jarnkjarna. Ein tøknilig kanning av svørðknøttinum úr Gamla Ingla í Svøríki lýsir hinvegin ein holan lut, sum er stoyptur uttan um ein leirkjarna. Hetta eru tveir ymiskir háttir at gera gripirnar upp á og ikki tvær frágreiðingar, ið kunnu nýtast hvør fyri aðra. [7, 8]

Ein leirkjarni verður nýttur at mynda eitt holrúm undir stoypingini. Ein jarnkjarni kann hinvegin vera ein berandi partur av lidna gripinum. Hvørki leir- ella jarnkjarni er staðfestur í hesum gripinum. Tað myrka tilfarið, sum sæst í holrúminum, kann ikki eyðmerkjast út frá einari mynd.

Á summum gomlum svørðum sat knøtturin oman á einum serstøkum tvørstykki ella botnstykki við ovara enda á handtakinum. Varð tann parturin burtur, kundi smala undirsíðan liggja opin. Tað greiðir tó ikki einsamalt frá, hví ein heil breiðsíða tykist vanta. Opið má tulkast út frá øllum skapinum á gripinum. [6, 13]

Ein svørðknøttur kann vera gjørdur holur innan av ráddum huga. Men tað skal framvegis greiðast frá, hví ein heil breiðsíða tykist vanta.

Tvær frágreiðingar, sum eiga at kannast

Kann annar veggurin vera brotin av?

Gripurin kann upprunaliga hava havt tvær breiðsíður uttan um eitt holrúm. Onnur síðan og stórur partur av kantinum eru varðveitt, meðan hin síðan er brotin av ella tærd burtur. Brotkantar, skiftandi tjúkd í varðveitta vegginum ella smáar leivdir av síðuni, sum vantar, høvdu stuðlað hesi tulkingini.

Á almannakunngjørdu myndunum av svørðknøttinum úr Sheepy sæst eitt minni hol gjøgnum aðra síðuna inn í holrúmið. Hetta er ein viðkomandi samanbering av útsjóndini, men ikki sama brotsnið og heldur ikki prógv um skaða í bardaga. Hvørki orsakirnar til skaðan á gripinum úr Tjørnuvík ella tíðin, tá ið hann hendi, eru kendar. [3, 13]

Kann ein ytri skel vera loysnað?

Ein annar møguleiki er, at gripurin er ein ytri partur, sum er loysnaður frá einum bakstykki, einum kjarna ella einum øðrum luti. Ein javnur, tilgjørdur kantur, sum ein annar partur hevur ligið ímóti, greið spor eftir einari samanseting ella leivdir av festum høvdu stuðlað hesi frágreiðingini. Svørðknøttar, sum eru settir saman av fleiri lutum, eru kendir. Tó er ikki funnið nakað dømi um ein beinleiðis samsvarandi grip, sum hevur eina tílíka skel við bert einari varðveittari breiðsíðu. [7, 13]

Holið á neðra kantinum og reyðbrúna tilfarið, sum Egholm lýsir sum jarnrust. Vlasatý viðmerkti, at holið sást og var væntandi. Tilfarið og festið mugu framvegis kannast. Mynd: Jan Hammer Egholm.

Um holið við reyðliga tilfarið niðast á knøttinum kom Vlasatý sambært Egholm við hesi viðmerkingini: [17]

> *The hole was visible and expected* 🙂

Føroysk umseting: «Holið sást, og tað var væntandi, at tað var har.»

Viðmerkingin bendir á, at Vlasatý hevði sæð holið og ikki undraðist á, at tað var har. Hon staðfestir tó ikki, um tilfarið er jarnrust, um leivdir av svørðblaðnum ella einum festi eru varðveittar, ella um opna breiðsíðan upprunaliga sá soleiðis út. Holið niðast og opna breiðsíðan mugu greinast hvør sær. [13, 17]

Hvat kann yvirflatan siga okkum?

Grønu blettirnir benda á, at kopar er í tilfarinum. Teir siga ikki, um talan er um bronsu ella messing, ella hvussu málmblandingin upprunaliga var samansett. Tí er «málmblanding við kopari» eitt tryggari fyribils heiti. Eisini úrslit av evnisgreining av einari tærdari yvirflatu mugu tulkast við fyrivarni, tí yvirflatan kann vera øðrvísi samansett enn ótærdi málmurin undir henni. [11]

Gulbrúnu blettirnir vekja eisini forvitni. Teir kunnu vera málmur, ið er komin undan, leivdir av øðrum tilfari ella ein húð á yvirflatuni. Teir eru ikki prógv um gull. Kanning í sjóneyku og málrættað evnisgreining kunnu avgera, um gripurin hevur verið gyltur, men eingi slík kanningarúrslit liggja til grund fyri hesi metingini. [13]

Óreglulig merki á yvirflatuni eiga heldur ikki at verða tulkað sum rúnir, djóraprýði ella undirskrift hjá einum handverkara uttan haldgótt grundarlag. Myndir tiknar undir skipaðum viðurskiftum og við ljósi úr ymiskum ættum kunnu hjálpa til at skilja tilætlað mynstur frá endurskini og tæring. Enn er prýðið ikki greitt.

Tjørnuvík: rík søga, men einki staðfest samband

Fornminni úr víkingaøld eru longu skjalfest í Tjørnuvík. Í frágreiðingini hjá Sverra Dahl og Jóannesi Rasmussen frá 1956 verða lýst ein grøv og ein ringprónur úr bronsu av einum slagi, ið hevur samband við Skotland og bretsku oyggjarnar. Grøvin verður har tíðarfest til 900-árini. [9]

Hetta er vitan um eitt eldri fornfrøðiligt umhvørvi, ikki ein tíðarfesting av knøttinum ella eitt prógv um samband við grøvina. Sambært metingini hjá Vlasatý um 11. ella 12. øld kann hann vera yngri enn grøvin. Einki samband við hana, menniskjaleivdir ella eitt neyvt tíðarfest jarðarlag er staðfest. [9, 17]

Hesin munurin hevur týðning. Ein kendur fundur í nánd kann vera við til at greiða frá, hví ein nýggjur gripur er áhugaverdur, men hann kann ikki prógva eitt samband, sum ongantíð er skrásett. Myndirnar geva ikki grundarlag fyri at siga, at talan er um ein vígvøll, eina offurgávu, leivdir frá einum verkstaði ella ogn hjá einum ávísum persóni. [13]

Uppruni á Bretsku Oyggjunum gevur granskingini eina leið, ikki eina lidna søgu um eigaran.

Hvussu kunnu vit fáa svar?

Metingin hjá Vlasatý ger næstu samanberingarnar neyvari: gripir av tí frábrigdinum av Bretsku Oyggjunum, sum hann kennir aftur, eiga at verða bornir saman við gerðina á hesum gripinum. Enn má staðfestast, um kanturin kring opið er brotin, gjørdur til samanseting ella fjaldur undir tilfari á yvirflatuni. [17]

Røntgenmyndir kunnu vísa fjaldar málmleivdir, samansetingar og festi. Hetta er ein viðurkendur háttur at kanna fornfrøðiligar málmgripir uttan fyrst at taka alla jørð og annað tilfar av yvirflatuni. Rætthyrnta serkennið á neðra kantinum hevði verið serliga viðkomandi at kanna á henda hátt. [10]

Evnisgreining kann staðfesta málmblandingina og møguligar yvirflatuviðgerðir. Myndir við mátistokki og eitt neyvt málsett 3D-líkan høvdu gjørt tað møguligt at bera lutføllini saman við lutføllini á øðrum gripum. Mát, vekt og møguligar frágreiðingar frá varðveitingararbeiði á savninum geva meira álítandi vitan enn ein meting av støddini út frá einum handska ella einum leititóli.

Gripurin avmyndaður á stýrieindini á einum málmleitara. Tólið vísir umstøðurnar, men kann ikki koma í staðin fyri ein neyvan mátistokk. Mynd: Jan Hammer Egholm.

Ein søga, sum enn ikki er skrivað til enda

Metingin hjá Vlasatý bendir á ein svørðknøtt av Bretsku Oyggjunum úr 11. ella 12. øld, av einum frábrigdi, sum fellur uttan fyri flokkingina hjá Petersen. Hann viðmerkti eisini, at holið niðast sást og var væntandi. Ein burturmistur veggur ella ein loysnað skel eru møguligar frágreiðingar um opnu breiðsíðuna, men hvørgin er staðfest í viðmerkingum hansara. [13, 17]

Næsta stig er ein skjalfest kanning av sjálvum gripinum. Kantar, festi, holið niðast og tilfar kunnu hjálpa til at greiða frá, hvussu hann var gjørdur og settur saman. Í tí liggur møguleikin fyri at fáa betur at vita, hvat hesin fundurin kann siga um vápn og sambond í Føroyum í miðøld.

Keldur og víðari lesnaður

Um grundarlagið: Greinin byggir á ljósmyndir hjá Jan Hammer Egholm, hansara frágreiðing um fundin, viðmerkingar frá Tomáš Vlasatý og útgivnar keldur. Hon er gjørd við hjálp frá vitlíki og er ikki ein kanningarfrágreiðing frá Tjóðsavninum. Egholm upplýsir, at metingin hjá Vlasatý kom stutt eftir fundin í 2022. Upplýsingarnar um støðuna á savninum byggja á frágreiðing Egholms frá 6. september 2026. Eingir smálutir á myndunum eru endurskaptir. [13, 14, 17]

Varðveiting: Ein faklærdur konservatorur eigur at taka avgerð um reinsing og viðgerð. Polering tekur málm av yvirflatuni og kann strika burtur smálutir, ið hava týðning fyri kanningina. [12]

[1] Shetland Museum & Archives. Jenny Murray, «Viking Age Sword Pommel – an exciting addition to our collection» (27. januar 2025). Um tilfar, snið, gerð og tíðarfesting til ár 900–1100 av gripinum úr Fetlar. Les kelduna

[2] University of Nottingham: Skeffington. Vikings in the East Midlands, «Sword Pommel (LEIC-6D2448)». Skrásettur angloskandinaviskur samanberingargripur, tíðarfestur til umleið ár 850–1066. Les kelduna

[3] University of Nottingham: Sheepy. Vikings in the East Midlands, «Sword Pommel (NARC-E7AAF4)». Samanberingargripur frá umleið ár 900–1100. Myndirnar vísa eitt hol gjøgnum part av aðrari síðuni. Les kelduna

[4] Portable Antiquities Scheme / Europeana. «Early Medieval Sword», WMID-31CFC2, Solihull. Holur svørðknøttur við fimm bungum, úr einari málmblanding við kopari. Tíðarfestur til 800- ella 900-árini. Les kelduna

[5] York Museums Trust. «Cawood Sword», YORYM: 2007.3086. Svørð við einum knøtti við fimm bungum í víkingasniði, tíðarfest til ár 1080–1120. Les kelduna

[6] Jostein Aksdal. «Dei anglosaksiske sverda: L-typesverd i England og Skandinavia», Viking 80 (2017), s. 59–88. DOI: 10.5617/viking.5474. Les kelduna

[7] The Metropolitan Museum of Art. «Sword Pommel», savnsnummar 2005.344. Anglosaksiskur gripur úr seinna parti av 800-árunum: málmskel við kopari, silvuri og niello-prýði uttan um ein jarnkjarna. Les kelduna

[8] Ny Björn Gustafsson. «A spectacular sword pommel from Gamla Ingla, Uppland», Fornvännen 119(1) (2024), s. 64–67. Tøknilig lýsing av einum holum, stoyptum svørðknøtti. Les kelduna

Keldur og myndaupplýsingar, framhald

[9] Sverri Dahl og Jóannes Rasmussen. «Víkingaaldargrøv í Tjørnuvík», Fróðskaparrit 5 (1956). DOI: 10.18602/fsj.v5i.267. Upprunalig frágreiðing um grøvina; staðfestir einki samband við henda svørðknøttin. Les kelduna

[10] English Heritage / Historic England. Vanessa Fell, Quita Mould og Rob White, Guidelines on the X-radiography of Archaeological Metalwork (2006). Les kelduna

[11] Historic England, savn av granskingarfrágreiðingum. Justine Bayley, Qualitative analyses of some copper alloy objects from Blackfriars Street, Carlisle. Um fyrivarni við XRF-greining av tærdum yvirflatum. Les kelduna

[12] Canadian Conservation Institute. The Cleaning, Polishing and Protective Waxing of Brass and Copper, CCI Notes 9/3. Nýtt sum kelda um, at polering tekur tilfar av yvirflatuni, ikki sum viðgerðarleiðbeining fyri henda gripin. Les kelduna

[13] Jan Hammer Egholm. Ljósmyndir av svørðknøttinum úr Tjørnuvík. Grundarlag undir lýsingunum av varðveittu yvirflatunum, opunum og møguligum festum. Frágreiðingarnar um opnu breiðsíðuna eru tulkingar av myndunum, ikki úrslit av einari kanning av sjálvum gripinum.

[14] Jan Hammer Egholm. Upplýsingar frá finnaranum um fund, fráboðan, handan og ljósmyndir, latnar til greinina 6. september 2026. Upplýsingin um, at gripurin enn ikki er kannaður, og fatanin av øðrum vápnafundum eru frá honum og ikki óheft staðfest úrslit frá savninum.

[15] Símun V. Arge. «Viking Faroes: Settlement, Paleoeconomy, and Chronology», Journal of the North Atlantic, Special Volume 7 (2014), s. 1–17. DOI: 10.3721/037.002.sp701. Um búseting og virksemi, ikki ein fullfíggjað skrá yvir vápn. Les kelduna

[16] Tjóðsavnið. «Toftanes, bóndagarður úr víkingatíð». Frágreiðing um útgrivna víkingaaldargarðin. Lisin 6. september 2026. Les kelduna

Keldur til viðmerkingarnar hjá Vlasatý

[17] Tomáš Vlasatý. Viðmerkingar til myndirnar av svørðknøttinum, endurgivnar av Jan Hammer Egholm. Sambært Egholm kom metingin av flokking, uppruna og aldri stutt eftir fundin 29. oktober 2022, eftir at Vlasatý sá Facebook-uppslagið. Viðmerkingin um holið niðast er eisini endurgivin við samanhangi upplýstum av Egholm. Nágreiniligar dagfestingar á boðunum eru ikki upplýstar. Kelda til flokking, uppruna á Bretsku Oyggjunum, persónliga tíðarfesting til 11. ella 12. øld og viðmerkingina um holið; ikki ein savnsfrágreiðing.

[18] Project Forlǫg. «Editorial board». Nevnir Tomáš Vlasatý sum høvund og ritstjóra og lýsir arbeiðið við tíðligari miðøld. Lisið 7. september 2026. Les kelduna

[19] Tomáš Vlasatý. «Bronze Anglo-Saxon Sword Pommels». Project Forlǫg, 3. november 2018. Samanberandi grein um stoyptar svørðknøttar og flokking; ikki ein grein um fundin úr Tjørnuvík. Lisin 7. september 2026. Les kelduna

Project Forlǫg: Reenactment and science

Jan Hammer Egholm fann gripin í Tjørnuvík 29. oktober 2022 og hevur tikið allar ljósmyndirnar. Navn ljósmyndamansins skal varðveitast, tá ið myndirnar verða endurgivnar.

3D-líkan á Sketchfab. Metingin í greinini byggir á ljósmyndirnar og skrivligu keldurnar, ikki á mátingar í 3D-líkaninum. Lat 3D-líkanið upp